

Dit is de nieuwsbrief van het project WEL in Ontwikkeling. Dit project sluit aan bij het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en wil nieuwe beweging creëren in situaties die zijn vastgelopen of waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen.

In dit nummer vertellen twee betrokkenen van de gemeente Nijmegen en het samenwerkingsverband in de regio hoe hun al bestaande samenwerking geïntensiveerd wordt voor WEL in Ontwikkeling. Twee moeders en een zoon vertellen over de zoektocht het onderwijs te vinden dat past. En hoe dat niet lukte. En ze vertellen hoe de kinderen op andere manieren tot ontwikkeling komen nu de druk van naar school gaan weg is. Ook in deze editie een overzicht van alle activiteiten, workshops en trainingen die tot de zomer van 2023 op de agenda van het project staan. We kijken uit naar jullie aanmeldingen!

Dit is de laatste nieuwsbrief voor de kerstvakantie. De projectpartners [Gedragswerk](#), [Ingrado](#) en [Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd](#) wensen iedereen een fijne decembertijd en veel inspiratie voor het nieuwe jaar.

Veel leesplezier gewenst!

NIET MEER DUWEN

Stan is 15 jaar en heeft sinds februari 2022 een vrijstelling van de Leerplichtwet. Hij hoeft niet meer naar school en dat is een grote opluchting, vertelt hij. Ook zijn moeder Kris Korzelius is blij met de huidige situatie. 'Nu de druk is weggevallen en Stan heeft kunnen bijkomen van alle negatieve ervaringen, ontstaat er ruimte voor nieuwe ontwikkeling.'

Het gedrag van jonger broertje Seb leidde tot een onderzoek naar hoogbegaafdheid. Toen daaruit luid en duidelijk bleek dat Seb hoogbegaafd is, viel het kwartje ook voor Stan. Kris Korzelius: 'Het onderwijs heeft nooit echt gepast, het was hangen en wurgen. Klein voorbeeld is een aardrijkskundeles over de toenemende populatie in Afrika. Het was de dag na een enorme modderstroom in India. Stan snapte er werkelijk niks van dat het daar niet over ging in de les, dat de docent gewoon het boek volgde. Hij windt er dan ook geen doekjes om; degene die het vak geeft verliest direct zijn geloofwaardigheid.'

Het onderzoek bij een hoogbegaafdheidsexpert wees uit dat Stan uitzonderlijk hoogbegaafd is, wat inhoudt dat zijn IQ hoger is dan 145. De zijnskenmerken zijn minstens zo belangrijk bij dit profiel, zoals hooggevoeligheid, een grote behoefte aan controle, perfectionisme, kritische instelling, sterk rechtvaardigheidsgevoel en rechtlijnigheid.

Ziek

Allerlei scholen heeft hij geprobeerd, vertelt Stan. Op de laatste kwam hij tot 5 vwo waar hij aan het eind van het schooljaar niet meer verder kon. Hij werd ziek, had buikpijn, wilde z'n bed niet meer uit en al helemaal niet meer naar school. Zes weken voor de zomervakantie blijft hij thuis. 'In vwo 4 was ik veel uitgevallen en had ik een achterstand opgelopen waardoor ik niet over zou gaan naar vwo 5. Toen kwam corona en kregen we thuisonderwijs. Dat was voor mij heel fijn. In 6 weken tijd heb ik toen heel 4 vwo doorlopen waardoor ik alsnog over kon naar vwo 5. Toen heb ik gezegd dat ik dat niet nog een keer wilde meemaken, dat ik heel graag wilde dat het in de vijfde anders zou gaan. Dat heeft school beloofd, we zouden samen kijken hoe het anders kon. Mijn probleem is

dat ik niet goed weet hoe ik moet leren. Er zou iemand komen om mij daarbij te helpen. En diegene kwam ook, alleen had ik totaal geen klik met haar. Ze begon met te zeggen dat ik uiteindelijk wel hetzelfde zou moeten doen als alle andere kinderen, dat ik me zou moeten aanpassen. Ik had dus niks aan haar. M'n eigen coach van school was veel fijner.'

Na de zomervakantie startte Stan alsnog in vwo 6 waarvoor school, ouders 'en nog veel meer mensen', zoals Stan zegt, een plan gemaakt hadden. 'Dat was op zich wel fijn want ik had al m'n vrienden op school, die wilde ik graag blijven zien. Ik volgde alleen de vakken biologie, Engels en gymnastiek. Toen m'n klasgenoten begonnen aan hun examenvorbereiding ben ik met school gestopt.'

'Nu de druk is weggevallen, ontstaat er ruimte voor nieuwe ontwikkeling'

Vrijstelling

In februari 2022 dienden Stans ouders een verzoek in voor een vrijstelling 5 onder a in. Kris Korzelius: 'Stan was helemaal uitgeput, hij kon werkelijk niks meer, wilde alleen maar in bed liggen. De ggz-arts die we bezochten voor een onafhankelijk advies noemde het onvoorstelbaar dat we het zo lang volgehouden hadden en adviseerde positief op ons verzoek.'

Zo simpel als dit klinkt, is het absoluut niet, benadrukt Kris. 'Het is een doolhof. Als je niet zelf enige mate van intelligentie hebt, kom je er niet uit. Ik legde zelf contact met de leerplichtambtenaar want die was gek genoeg nog nooit in beeld geweest omdat de school geen melding deed. Zij adviseerde ons geen vrijstelling aan te vragen omdat dat traject hoogstwaarschijnlijk op een teleurstelling zou uitlopen. We zouden geen vrijstelling toegekend krijgen. Daar dachten wij inmiddels anders over. Uiteindelijk hebben we een onderwijsconsulent ingeschakeld en dat was een gouden greep. Zij sloot aan bij het multidisciplinair overleg (mdo) en kende alle wegen. Ze was erg steunend voor ons. Dat hadden we al die tijd gemist.'

Steeds beter

Inmiddels is Stan dus ruim een jaar zonder onderwijs. Het gaat steeds beter, zeggen zowel hij als zijn moeder. Na lang niks doen en zich uiteindelijk ook vervelen ging hij zelf op zoek naar nieuwe dingen. 'Ik ontdekte Poldersport. Daar is het de bedoeling om droog aan de overkant van een sloot te komen, door middel van bijvoorbeeld touwen, netten en trapezes. Actief en buiten. Ik kwam via via in contact met de eigenaar, die vroeg of ik bij hen wilde komen werken, hij zocht nog groepsbegeleiders. Dat doe ik nu met veel plezier. Verder geef ik voetbaltraining aan meiden onder 10. Daarvoor volg ik ook een cursus bij de KNVB. Ik ben nieuwsgierig wat ik verder zal gaan doen, maar heb nu wel ontdekt dat ik werken met mensen heel leuk vind.'

En terug naar school? 'Ik vind het leuk om te leren', zegt Stan, 'maar niet op de manier waarop school nu ingericht is.'

EEN ZOEKTOCHT IS HET

Heleen Heithuis is moeder van Roy (15 jaar), die al enige tijd thuiszit zonder onderwijs. Of hij een vrijstelling heeft, weet ze niet. Wel dat zijn laatste school hem begin 2022 uitschreef. Sindsdien is er geen relatie meer met een onderwijsinstelling.

Heleen Heithuis: 'Ik heb altijd mijn best gedaan om voor hem een school te vinden die past. Dat is tot nu toe niet gelukt binnen een reguliere setting. Terwijl hij wel graag leert als dat op zijn eigen manier mag. Dat betekent veel vrijheid en flexibiliteit, en rust om te kunnen omgaan met zijn prikkelgevoeligheid.'

Toen Roy kwam thuis te zitten, ging de zoektocht verder. Van dagbesteding, dat helaas ook geen passende plek bleek omdat er geen aansluiting was met de andere deelnemers, naar particulier onderwijs en uiteindelijk thuisonderwijs. Over dat laatste zegt Heleen Heithuis: 'Er zijn diverse mogelijkheden, maar ook hier is het zelf pionieren, op internet speuren, het eigen netwerk raadplegen en gerichte facebookgroepen naspeuren. Het zou fijn zijn als alle informatie centraal beschikbaar komt bij bijvoorbeeld een samenwerkingsverband of bij de onderwijsconsulenten. Dan hebben ouders niet het gevoel dat ze het helemaal alleen moeten doen.'

Geen druk

Belangrijk in de zoektocht voor Roy is dat de focus op terugkeer naar onderwijs mag worden losgelaten. 'Want dat is juist voor deze jongeren een verkeerde focus. We moeten af van de druk om jongeren in het geldende systeem te laten passen.'

Inmiddels heeft Roy bezigheden gevonden waar hij van geniet en ziet Heleen hem eindelijk weer groeien. 'Door het thuiszitten, de rust die dat bracht en uiteindelijk ook de verveling, ontdekte hij (nieuwe) passies en hobby's, zoals vissen, varen met rubberbootjes, het heelal, het weer en vogels. En daar duikt hij helemaal in, zoekt alles uit, en is nieuwsgierig en kritisch op zijn informatiebronnen. Hij kan zich lang concentreren en doet daardoor veel kennis op. Door zijn passie voor varen heeft hij jongens leren kennen die deze passie delen. Dit zijn vrienden geworden waarmee hij optrekt en die ook over de vloer komen. Deze vrienden zijn wat ouder dan hij, en daar voelt hij zich prettig bij.'

Hoopvol

Nu er rust is, komt ook het onderwijs weer langzaam op gang. 'Hij wordt sinds kort begeleid door een bevoegde docent met wie hij een goede klik heeft. Hij rustig, relaxt, en neemt de tijd om samen uit te proberen wat werkt en wat niet. We betalen hem uit eigen zak en

bouwen het rustig op aan de hand van de structuur van de staatsexamens.

'Tot nu toe zijn we hoopvol. Er zijn al een paar kleine successen geweest die mijn zoon nieuwe hoop en moed geven om examen te doen in een aantal vakken. Daarmee gaat de deur naar een vervolgopleiding een klein beetje open.'

Heleen Heithuis mist de interesse van professionals in haar ervaringen en inzichten. Het zou kunnen helpen voor de ontwikkeling van Roy, denkt zij. En ook voor andere jongeren in een vergelijkbare situatie. Zo heeft zij een stoplichtoverzicht ontwikkeld om de stemmingen van haar zoon beter te kunnen duiden. 'Het helpt ook om er zelf van te leren en al lerend op zijn gedrag te kunnen inspelen. Ik heb een tijd lang met de kleuren rood, oranje en groen aangegeven in welke bui hij was, waarom dat was en wat helpend was op dat moment. Dit is ook waardevolle informatie voor hulpverleners die betrokken zijn bij hem.'

'Het zou fijn zijn als alle informatie centraal beschikbaar komt'

SAMEN OP ZOEK NAAR MOGELIJKHEDEN

Al jaren is er veel samenwerking tussen gemeente en samenwerkingsverband vertelt Sandra Huijnen, beleidsadviseur onderwijs en jeugd van de gemeente Nijmegen. 'We werken samen in een pilot ziekteverzuim waarin een proces is ingericht met leerplicht en de jeugdgezondheidszorg. Alle vo-scholen werken nu volgens dezelfde systematiek.'

'Vervolgens is de vraag gesteld wat er nodig is voor thuiszitters die nog ingeschreven staan op een school, maar langer dan vier weken geoorloofd of ongeoorloofd verzuimen. Voor 90 van hen voeren we nu samen een analyse uit. Volgende logische stap is dat we aan leerplicht in de regio gevraagd hebben ook de gegevens aan te leveren van jongeren zonder schoolinschrijving. Dat is de groep die in beeld is binnen WEL in Ontwikkeling. Met minimaal vijf van hen gaan we aan de slag. Ook hier trekken we als gemeente en samenwerkingsverband samen in op.'

Esther van den Broek, beleidsmedewerker van het samenwerkingsverband vo/vso Nijmegen e.o., licht toe: 'Door onze gezamenlijke aanpak zetten we in op preventie, zijn alle thuiszittende jongeren (geoorloofd en ongeoorloofd) in beeld en zijn we in gesprek over een doorbraakaanpak

voor complexe casuïstiek. Ook voor niet-ingeschreven leerlingen willen we nu graag een aanbod op maat ontwikkelen. De subsidie uit het project WEL in Ontwikkeling geeft het samenwerkingsverband en de samenwerkingspartners de mogelijkheid om voor die jongeren een passende werkwijze te ontwikkelen. We hebben afgesproken dat de middelen uit het project direct ten goede komen aan de jongeren. De indirecte kosten, zoals onze inzet, bekostigen we zelf.'

'In gesprekken met ouders gaan we het hele proces na'

'We starten met vijf leerlingen die nog vers in het geheugen liggen. Leerplicht zal de namen van de leerlingen aanleveren en wij hebben mensen in huis die kunnen helpen om de casussen te ontrafelen. Vervolgens zullen we in gesprekken met ouders het hele proces nagaan. Hoe is het verzuim ontstaan, wie zijn er betrokken geweest, welke keuzes zijn er gemaakt op welk moment en waar hebben die toe geleid? En vooral: wat is er nodig om (weer) tot ontwikkeling te komen?'

Sandra Huijnen: 'Door te investeren in aansluiting bij de jongere en het gezin verwachten we ontwikkeling te kunnen bewerkstelligen. We hopen met deze aanpak een brug te slaan tussen de betrokken partijen en voor alle niet-ingeschreven jongeren binnen ons samenwerkingsverband ten minste de mogelijkheden te verkennen.'

PLANNING EN TOELICHTING ONDERSTEUNING PROJECT WEL IN ONTWIKKELING -TOT EN MET JUNI 23

Onderstaand zijn alle data verzameld waarop workshops en sessies voor project WEL in Ontwikkeling gepland zijn in de periode december 2022 tot en met juni 2023. Voor onderstaande data geldt een open inschrijving. Uiteraard is het ook mogelijk een extra workshop of sessie ergens in het land te organiseren. Voor het inplannen van een extra workshop/sessie óf voor het inplannen van een verkenning, werkatelier of bouwplaats, kun je contact opnemen met jouw contactpersoon van Gedragswerk of met Lazlo van Donkelaar, projectleider WEL in Ontwikkeling, op 06-25090747 of lazlo@densa.nl.

Landelijk werkatelier: Donderdag 6 april 2023!

Toelichting:

Elkaar informeren en inspireren over alles wat WEL kan! Vorm, locatie en wijze van aanmelden volgen later. Reserveer deze dag vast in de agenda!

Waarderende Workshop (online, duur: 2,5 uur)

Aanmelden bij/via:

Maud Jonkhout op maud.jonkhout@vng.nl, max 12 deelnemers per workshop

Toelichting:

Als professional zet je je in voor jeugdigen en hun gezin die jouw hulp nodig hebben, samen met je collega's en andere professionals. En soms merk je dat je hart, je betrokkenheid, je kennis en ervaring niet voldoende zijn om die hulp te geven die nodig is. Waarderend onderzoeken, op een andere manier kijken naar jeugdigen, ouders, jezelf, en je collega's, kan juist datgene brengen waardoor het wel kan lukken. De workshop is online, interactief, en zet je op een leuke manier aan het werk zodat je daarna op een andere, bewustere, en meer waarderende manier met de jeugdige en met elkaar aan de slag kan.

Planning:

Maandag 16 januari 10.00 - 12.30 uur
Maandag 13 maart 10.00 - 12.30 uur
Maandag 15 mei 10.00 - 12.30 uur

Training 'Kom in gesprek over kansen op ontwikkeling' (BCN Utrecht CS, duur 1 dagdeel)

Aanmelden:

Online aanmelden via [deze link](#).

Toelichting:

Kom in gesprek over kansen voor ontwikkeling! Training voor het voeren van het eerste gesprek met ouders en jeugdige, om met elkaar op reis te kunnen gaan naar leren en ontwikkelen. Verzorgd door trainer Esther Musch.

Planning:

Dinsdag 31 januari 13.00 - 16.30 uur
Maandag 20 februari 9.00 - 12.30 uur
Donderdag 9 maart 9.00 - 12.30 uur

Workshop 'de reis van de jeugdige' (online, duur 2,5 uur)

Aanmelden:

Een mail sturen aan Lazlo van Donkelaar op lazlo@densa.nl. Workshop verzorgd door Deanne Radema.

Toelichting:

Op een beeldende manier weergeven van de reis met ouders en jeugdige naar leren en ontwikkelen. Een waarderende methode geschikt voor zowel de subsidieverantwoording (5 reizen) als het uitwisselen van ervaringen (van en met elkaar leren wat WEL kan en nodig is).

Planning:

Maandag 23 januari van 9.30 - 12.00 uur
Maandag 13 maart van 9.30 - 12.00 uur
Maandag 8 mei van 9.30 - 12.00 uur

Waarderende interviews

Aanmelden:

Neem contact op met Maud Jonkhout op maud.jonkhout@vng.nl.

Toelichting:

Waarderend interviewen helpt om te kijken wat werkt, schept ruimte en brengt energie. Door in de regio te helpen met interviews ontstaat er ruimte (bij ouders, jeugdige, professionals) en maken professionals kennis met de waarde van deze methodiek. Daarnaast bieden de verslagen van de interviews een schat aan kennis over wat werkt en vormen zij input voor de landelijke monitor.

Planning:

Op afspraak in de regio.

**Bij- en meepraat sessies
(online, duur 1 uur):**

Aanmelden:

Een mail sturen aan Lazlo van Donkelaar op lazlo@densa.nl

Toelichting:

In gesprek met de projectleider voor proces, afspraken, wensen en alle vragen. Daarnaast een korte update van de stand van zaken van het project.

Planning:

Maandag 12 december 12.00 - 13.00 uur
Vrijdag 20 januari 9.00 - 10.00 uur
Vrijdag 3 februari 10.00 - 11.00 uur
Maandag 20 februari 9.30 - 10.30 uur
Maandag 20 maart 14.00 - 15.00 uur
Donderdag 20 april 9.00 - 10.00 uur
Dinsdag 16 mei 10.00 - 11.00 uur
Dinsdag 20 juni 9.30 - 10.30 uur

'Handig!' - sessies (online, duur 1 uur)

Aanmelden:

Een mail sturen aan Lazlo van Donkelaar op lazlo@densa.nl

Toelichting:

Een expertsessie over een specifiek onderwerp rond wat helpt om voor elkaar te krijgen wat nodig is. Stel alle vragen over het onderwerp aan een expert. De zo verzamelde kennis vormt een handreiking voor alle ouders, jeugdigen en professionals.

Planning:

Vrijdag 20 januari 10.30 - 11.30 uur
Maandag 20 februari 11.00 - 12.00 uur
Maandag 20 maart 15.30 - 16.30 uur
Donderdag 20 april 12.00 - 13.00 uur
Dinsdag 16 mei 12.00 - 13.00 uur
Dinsdag 20 juni 11.00 - 12.00 uur

Wat doen we WEL in Ontwikkeling 2022 - 2023

"Het begint altijd met een kind, jongere, ouders..."

Samen op weg naar hoe het WEL kan

Verkenning: (onze opdracht is...)

- 'De juiste partners aan tafel'
- 'Wat is onze uitdaging?'

Werkateliers: (ruimte maken)

- Werkateliers

Bouwplaatsen: (reizen met 5 jeugdigen)

- MDO of zo
- 'Op Oplossingen Gericht Overleg' (OOGO)

Gidsen en excursies

- Workshop 'De reis van ...'
- Training 'Kom in gesprek'
- Waarderende Workshop
- Van Voorbeelden naar Voorzet
- Waarderende interviews

Even bij-en meepraten

- Nieuwsbrief: - 1 per 3 weken
- Bij-en meepraatsessie: - online, 1 uur
- 'Handig!' -sessies - online, 1 uur

2022

2023